

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 8C/177/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613207345
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2015:5613207345.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš v právnej veci navrhovateľa R. Č., W.. XX. X. XXXX, trvale bytom N. M., V. XXX/XXA, právne zastúpeného JUDr. Evou Kukuricášovou, advokátkou so sídlom v Lipt. Mikuláši, Tranovského 1, proti odporkyni H. Č., W.. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. M. XXX, o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, samosudkyňou JUDr. Janou Haluškovou takto

rozhodol:

Súd návrh v celom rozsahu **z a m i e t a**.

Odporkyni sa **n e p r i z n á v a** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Predmetom konania začatého 16.07.2013 bol nárok navrhovateľa na prisúdenie príspevku na výživu rozvedeného manžela vo výške 120 eur mesačne počnúc mesiacom, v ktorom bol podaný návrh. Návrh odôvodnil tým, že po rozvode jeho manželstva s odporkyňou rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 10C/56/2011 zo dňa 21.03.2011, právoplatným 13.05.2011, zabezpečuje starostlivosť o dve ťažko zdravotne postihnuté deti z manželstva pochádzajúce R. Č., W.. XX.XX.XXXX E. H. Č., W.. XX.XX.XXXX, ktorí trpia úplnou slepotou obidvoch očí. V domácnosti žije aj ďalší syn účastníkov konania, nezamestnaný L. Č., W.. XX.XX.XXXX, ktorý trpí čiastočnou slepotou. Rodina v čase začatia konania obývala rodinný dom vo výlučnom vlastníctve navrhovateľa, nadobudnutý po vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov s odporkyňou. Odporkyňa nejaví o deti žiadny záujem, navrhovateľ z dôvodu nepretržitej starostlivosti o deti nie je schopný zamestnať sa.

Výsluchom navrhovateľa, rozsudkom tunajšieho okresného súdu č. k. 10C/56/2011-28 zo dňa 21.03.2011, právoplatným 13.05.2011, fotokópiu rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad č. PP1/OPČ/SOC/2013/40068 zo dňa 14.02.2013 a rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad zo dňa 19.02.2013 č. PP1/OPČ/SOC/2013/40095, fotokópiou rozhodnutiami Sociálnej poisťovne č. 8105257754 z 09.12.2010 a č. 8354209039 z 09.12.2010, potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš z 24.10.2011 o evidencii nezamestnaného L. Č. a o tom, že nie je poberateľom dávky v hmotnej núdzi, fotokópiu rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad z 02.08.2011 č. SOC1/2011/PPnO/Tk, fotokópiu notárskej zápisnice sp. zn. N60/2011, NZ20017/2011, notárky JUDr. Soni Šuvadovej z 01.06.2011, výpisom z listu vlastníctva č. 81 zo 14.07.2013 a č. 2397 z 23.03.2015 zabezpečených cez O..V..L., potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad z 09.10.2013 o evidencii nezamestnanej odporkyne a potvrdenia o poberaní dávky v hmotnej núdzi, oznámenia Obce Vikartovce z 03.12.2013, oznámenia Obvodného soudu pro Prahu I. z 11.11.2014 súd zistil nasledovný skutkový stav:

Navrhovateľ a odporkyňa sú bývalými manželmi. Ich manželstvo uzavreté 09.07.1983 bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10C/56/2011-28 zo dňa 21.03.2011, právoplatným

13.05.2011. Z jeho dôvodov vyplýva, že z manželstva pochádzajú tri zdravotne postihnuté deti. V roku 2009 manželka opustila spoločnú domácnosť, nadviazala vzťah s iným mužom. V pozícii navrhovateľky poukázala aj na stupňujúcu sa agresivitu manžela, ktorý bol za jej fyzické napadnutie odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, z ktorého vykonal 12 mesiacov. Manžel v pozícii odporcu poukazoval na podozrenia z opakovanej nevery zo strany manželky. Príčinu pre rozvod manželstva súd videl vo vzájomnom odcudzení manželov, ktoré sa začalo prejavovať v čase výkonu trestu odňatia slobody za ublíženie na zdraví navrhovateľke odporcom, čo spolu s pobytom odporcu vo výkone trestu a tým súvisiacim odlúčením manželov nepochybne viedlo u navrhovateľky k strate dôvery k odporcovi aj ochladeniu vzájomných citov. U odporcu pretrvávali pocity nedôvery k navrhovateľke prejavujúce sa žiarlivosťou a upodozrievaním z nevery napriek tomu, že manželka mimomanželský vzťah počas trvania manželstva popierala. Konečným dôvodom, ktorý viedol navrhovateľku k podaniu návrhu na rozvod manželstva bol jej mimomanželský vzťah trvajúci už dlhšiu dobu. Deti pochádzajúce z manželstva boli plnoleté, žili v spoločnej domácnosti s odporcom. Všetky tri deti pochádzajúce z manželstva, čo súd zistil výpoveďami navrhovateľa, sú aj v súčasnosti zdravotne postihnuté. Syn R. Č. je podľa rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad zo 14.02.2013 č. PP1/OPČ/SOC/2013/40068 fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím (úplná slepota oboch očí), odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, trpí úplnou slepotou oboch očí, pričom podľa komplexného posudku Pu 549/2010/OK z 30.08.2010 bola určená miera jeho funkčnej poruchy na 90%. Dcéra H. Č. je v zmysle rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad z 19.02.2013 č. PP1/OPČ/SOC/2013/40095 fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, trpiacou úplnou slepotou oboch očí s mierou funkčnej poruchy 90% v zmysle lekárskeho posudku zo 14.02.2013. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie z 09.12.2010 č. 810 525 7754 je R. Č. Y. poberateľom invalidného dôchodku od 01.01.2011 v sume 304,10 eur mesačne, podľa tvrdenia navrhovateľa predneseného na pojednávaní 23.03.2015 vo výške 270 eur. H. Č. (dcéra účastníkov) je poberateľkou invalidného dôchodku podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie, č. 835 420 9039 z 09.12.2010, ktorého výška bola od 01.01.2011 upravená na 307,80 eur mesačne. Podľa tvrdenia navrhovateľa je táto poberateľkou invalidného dôchodku v súčasnosti 198 eur. Tretie dieťa účastníkov konania L. Č. bol evidovaný od 16.09.2008 ako uchádzač o zamestnanie bez toho, aby poberal dávku v hmotnej núdzi. V súčasnom období sa uchádza o priznanie invalidného dôchodku, keďže je nevidomý na jedno oko. Navrhovateľ poberá peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorou je R. Č. a H. Č.. Suma tohto príspevku bola od 01.07.2011 zvýšená na 193,98 eur mesačne, v súčasnosti je jeho výška podľa nesporného tvrdenia navrhovateľa 190 eur. Na základe dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, urobenej formou notárskej zápisnice nadobudol navrhovateľ vlastníctvo nehnuteľností v katastrálnom území obce H., zapísaných na liste vlastníctva č. XX Okresného úradu Lipt. Mikuláš, katastrálneho odboru, pre katastrálne územie H., pričom sa zaviazal vyplatiť bývalej manželke H. Č. 9.959 eur. Tieto nehnuteľnosti v roku 2014 navrhovateľ predal za 10.000 eur. V súčasnosti býva spolu s uvedenými deťmi pochádzajúcimi z jeho manželstva s odporkyňou v rodinnom dome súpisné č. XXX U. I. N.. M., ktorý nadobudol darovaním od svojej matky, ako vyplýva z čiastočného výpisu z LV č. XXXX Okresného úradu Poprad, katastrálneho odboru, pre katastrálne územie N. M.. Peniaze nadobudnuté predajom nehnuteľností v Dovalove navrhovateľ použil na vyrovnanie svojich dlhov a na zaplatenie operácie oka pre dcéru. Do práce nechodí, pretože sa stará o deti celodenne, 24 hodín. Dcéra H. nezájde sama na WC, neumyje sa sama, syn R. je na invalidnom vozíku. Dcéra zájde tak, že ju otec musí chytiť za ruku. Aj z ich invalidných dôchodkov hradia náklady na stravu a bývanie. Dcéra má aj komunikačný problém. Synovi R. boli už 4 krát ťahať zuby, musia mu to robiť pod narkózou. Zaplatili 4-krát po 400 eur, teraz 15.04. ide zas, zas zaplatia 400 eur. Dcéra aj syn dostávajú od štátu plienky, používajú na noc. Na opotrebenie šatstva príspevok nedostávajú. Mesačné náklady na bývanie rodiny sú na elektrinu 50 eur a na vodu 40 eur. Varia na plyne, plynová bomba stojí 22 eur, kupujú ju každý mesiac. Kúrenie v dome je drevom. Na sezónu potrebujú 20 m³, za ktoré navrhovateľ zaplatí 460 eur. Internet nemá, koncesionárske poplatky, keďže sú deti invalidné, neplatia. Tieto náklady uhrádza navrhovateľ z jeho príjmu a z toho čo dostanú deti, dakedy si peniaze aj požičia. Na domovú daň platí 24 eur ročne, za smeti, za všetky osoby dokopy, platia 46 eur ročne. Invalidné deti úľavu nemajú. Iné nehnuteľnosti, okrem tohto domu, navrhovateľ nevlastní. Vlastní osobný automobil zn. Škoda Fabia, r. v. 2002, aby som bol presný, auto dostali od štátu. Na benzín dostávajú od štátu príspevok 12 eur mesačne. Podľa potvrdenia z 09.10.2013 bola odporkyňa evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie od 28.05.2011, pričom v júli 2013 jej bola vyplatená dávka v hmotnej núdzi vo výške 97,19 eur, v auguste až októbri 2013 po 62,50 eur mesačne, v novembri a decembri 2013 jej dávka v hmotnej núdzi vyplatená nebola. Matka o deti neprejavuje záujem od roku 2009. Odporkyňa sporadicky prebýva v obci Víkartovce, kde prichádza za svojím druhom. Zdržiavajú sa však v Českej republike, kde jej druh pracuje na bližšie neuviedenej adrese.

Súd sa pokúsil vykonať dokazovanie aj cestou Obvodného soudu pro Prahu I., vzhľadom na oznámenie navrhovateľa o tom, že odporkyňa sa zdržiava v ubytovni v Brandýse nad Labem. Tento súd však uviedol, že odporkyňa sa nenachádza v centrálnej evidencii obyvateľov ČR ani v registri obyvateľov v evidencii Cudzineckého informačného systému. Keďže mala pracovať ako upratovačka v električkovom depe, Dopravný podnik hlavného mesta Prahy oznámil, že nie je a nebola jeho zamestnankyňou. Súd potom nemal ďalšiu možnosť, ako zistiť jej pobyt. Predvolanie na pojednávanie na 23. 03. 2015 sa podarilo odporkyni doručiť cestou Obce Vikartovce prostredníctvom asistentky terénnej sociálnej pracovníčky.

Právny zástupca navrhovateľa navrhol podanému návrhu vyhovieť, pretože matka sa o deti nestará. Mení trvalý pobyt a pracuje nelegálne. Navrhovateľ z kúpnej ceny, ktorú získal za predaj nehnuteľnosti vyplatil exekučne vymáhaný dlh a ostatné svoje podližnosti. Zvyšok použil pre deti, zaplatil operáciu oka dcére. Všetky financie používa pre potreby detí, na lekárov, na lieky. Nebolo hovorené o nákladoch na stravu, ošatenie obutí, hygienu, nevyhnutné lieky. Nehnuteľnosť, ktorú obýva teraz, získal darom od svojej matky.

Podľa § 72 Zákona o rodine rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi. Príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, ak rozvedený manžel, ktorému súd príspevok priznal, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby, najmä ak ide o toho manžela, ktorému bolo v konaní o rozvod manželstva zverené do osobnej starostlivosti dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, alebo o manžela, ktorý má sám dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom vyžadujúci sústavnú opateru.

Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Základnou podmienkou priznania príspevku na primeranú výživu rozvedeného manžela je neschopnosť žiadateľa sám sa živiť. Zánikom rozvodu manželstva dochádza k zániku vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi zabezpečujúcej ich zásadne rovnakú životnú úroveň. Alimentačná povinnosť po zániku manželstva by mala byť skôr výnimkou, preto je príspevok na výživu rozvedeného manžela samostatným nárokom s rozdielnymi podmienkami jeho priznania a rozdielnym rozsahom, než je to pri vzájomnej povinnosti manželov. Bývalý manžel má právo len na zabezpečenie primeranej výživy, nie rovnakej životnej úrovne, ako je to v prípade manželov. Neschopnosť bývalého manžela sám sa živiť môže vyplývať zo subjektívnych aj objektívnych skutočností na jeho strane. Subjektívne okolnosti nasvedčujúce neschopnosti navrhovateľa sám sa živiť (jeho zlý zdravotný stav, nedostatok kvalifikácie, osobná starostlivosť o maloleté dieťa alebo dieťa staršie, vyžadujúce nepretržitú opateru, faktická nemožnosť nájsť si zamestnanie v danom mieste zodpovedajúce jeho fyzickým a duševným schopnostiam) nebola zistená. Ako dôvod, pre ktorý nie je zamestnaný navrhovateľ uvádzal osobnú starostlivosť o dve ťažko zdravotne postihnuté dospelé deti. Ich zdravotný stav je preukázaný, R. E. H. Č. sú osobami slepými, podľa tvrdenia navrhovateľa R. sa aj pohybuje za pomoci invalidného vozíka. Tu si však treba uvedomiť, že za ich opateru poberá navrhovateľ opatrovateľský príspevok ako štátnu sociálnu dávku kompenzujúcu to, že nie je účastný zamestnania. Navrhovateľ netvrdil, že nemôže svoje deti počas dňa umiestniť do zariadenia poskytujúceho dennú starostlivosť v mieste jeho bydliska, čím by získal priestor pre pracovné uplatnenie. Súd pri posudzovaní schopností navrhovateľa neprihliadal len na jeho skutočné a potencionálne zárobkové možnosti, ale aj na to, že v nedávnej minulosti navrhovateľ predal rodinný dom vo svojom vlastníctve, čím získal 10.000 eur. Aj keď z tejto sumy, podľa vlastného tvrdenia, vyplatil svoje dlhy, stále mu zostalo 2.000 eur, ktoré môžu slúžiť na úhradu jeho nákladov. Je ľudské, že navrhovateľ sa snažil z týchto peňazí pomôcť svojim zdravotne postihnutým deťom a robí tak

doteraz, či už platbou za operáciu očí dcéry, alebo operáciu zubov syna, no súd musí skonštatovať, že voči deťom navrhovateľ nemá vyživovaciu povinnosť, pretože poberajú invalidné dôchodky. Súd chápe, že výška invalidných dôchodkov nepostačuje na krytie nákladov spojených s lekáskymi výkonmi, ale navrhovateľ v situácii, keď sa domáha určenia príspevku na svoju výživu, musí zvážiť prioritu výživného. Navrhovateľ netvrdil, že na zabezpečenie svojej primeranej výživy potrebuje také množstvo finančných prostriedkov, ktoré si nie je schopný zabezpečiť. Príspevok na výživu rozvedeného manžela totiž nemôže mať charakter sankčného výživného, preto ho súd nemôže priznať len pre to, že odporkyňa ako matka o svoje, aj keď plnoleté, ale choré deti, nejaví záujem. Relevantnými sú aj príčiny rozvratu manželstva s poukazom na § 75 ods. 2 Zákona o rodine. Z rozsudku o rozvode manželstva vyplýva, že aj keď v minulosti, navrhovateľ sa v pozícii manžela voči odporkyni dopustil násilného konania takej intenzity, že došlo k naplneniu materiálnej stránky trestného činu a k jeho odsúdeniu na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov. Odporkyňa porušila zásadu manželskej vernosti, ale bolo to v záverečných štádiách manželstva a v čase, keď opustila spoločnú domácnosť v septembri roku 2009. Navyše odporkyňa bola dlhodobo nezamestnaná a pokiaľ aj podľa tvrdenia navrhovateľa v súčasnosti pracuje ako upratovačka, pravdivosť tohto tvrdenia nebola preukázaná. Ak by aj odporkyňa ako upratovačka pracovala, nie je isté, či v tejto pracovnej pozícii dosahovala príjem umožňujúci prispievania na výživu rozvedeného manžela. Ďalej súd pri rozhodovaní prihliadal aj na to, že navrhovateľ žije v spoločnej domácnosti s ďalším synom L. Č., o ktorom tiež tvrdil, že je zrakovo postihnutý. Napriek tomu tento na úhradu nákladov spoločnej domácnosti v rozpore s § 115 Občianskeho zákonníka neprispieva. Je irelevantné, že je evidovaný uchádzač o zamestnanie, pokiaľ si vzhľadom na svoj zdravotný stav situáciu rieši až teraz podaním žiadosti o invalidný dôchodok.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a 151 ods. 1 Obč. súd. por. V konaní bola úspešná odporkyňa, ktorá návrh na prisúdenie náhrady trov konania nepodala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou podpísaného okresného súdu na Krajský súd v Žiline v 3 písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§42 ods. 3 Obč. súd. por. - kto ho robí, ktorému súdu je určené, akej veci sa týka a čo sleduje, dátum a podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 Obč.súd.por).

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že (§ 205 ods. 2 Obč. súd. por.): a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1; b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a); f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.